

5.000.000.000 _ 5.0

5. SLOVENSKI GEOLOŠKI KONGRES

Do 5 milijard let z družbo 5.0

Velenje, 3.–5. 10. 2018

Na poti urejanja dosegljivosti geoloških in drugih podatkov o podpovršju

Področje zbiranja, interpretiranja in razpoložljivosti geoloških in sorodnih podatkov v Sloveniji ni urejeno. Možnosti, da bi se načrtovalci in investitorji v fazi prostorskega načrtovanja, odločanja za investicijo, projektiranja in izvedbe oprli tudi na že znane podatke in interpretacije o geoloških, geotehničnih, hidrogeoloških, inženirsko-geoloških in sorodnih lastnostih določenega dela ozemlja, so omejene in na ravni stanja pred drugo svetovno vojno. Tako stanje je dokazano škodljivo. Slovenska geološka stroka je zato obudila aktivnosti za pripravo zakonodaje, ki bo, po tihi ukinitvi Zakona o temeljih geološke dejavnosti, pomembne za vso državo v devetdesetih letih, to področje ponovno uredila.

Slovensko geološko društvo trenutno v strokovnih krogih koordinira razpravo o načinu ureditve področja, ki ga stroka želi urediti s krovnim zakonom z za zdaj še delovnim imenom Zakon o pridobivanju in hrambi podatkov o geosferi (ZGeos). Izhodišča za pripravo zakona so naslednja:

- Podpovršje je javna last, zato morajo biti tudi podatki o njem javni.

- Podatke o raziskavah in posegih pod Zemljinim površjem je treba centralno zbirati in interpretirati.
- Dostop do podatkov in interpretacij naj bo kar se da odprt.
- Tehnične možnosti za časovno učinkovito digitalno izvedbo zbiranja in dostopa do podatkov in interpretacij so na voljo.

Predlog ZGeos v evropskem merilu ne prinaša večjih novosti. Urejati želi le trenutno nesprejemljivo stanje v Sloveniji, kjer kljub obstoječemu znanju in podatkom, ki pa niso centralizirani in javno dostopni, načrtujemo posege na plazljivih območjih, podvajamo raziskovalno vrtnanje oziroma raziskave na sosednjih parcelah tudi takrat, ko to ni potrebno, in kjer so podatki o podpovršju, kot je na primer podatek o gladini podzemne vode, skriti pri izvajalcih del in investitorjih. Tudi prostorski načrtovalci geoloških in sorodnih podatkov ne morejo upoštevati. Izjema so nekačera področja gospodarjenja z mineralnimi surovinami, ki jih ureja Zakon o rudarstvu, ter bolj ali manj neoperativne omembe tematike v Zakonu o vodah (ZV-1) in Zakonu o varstvu okolja (ZVO-1).

Predlog zakonske ureditve bo v letu 2018 predstavljen v relevantnih strokovnih združenjih in na 5. slovenskem geološkem kongresu v Velenju od 3. do 5. oktobra. Kongres organizirata Slovensko geološko

društvo in Geološki zavod Slovenije s partnerji Premogovnikom Velenje, Fakulteto za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, Slovenskim rudarskim društvom inženirjev in tehnikov, Društvom slovenski komite mednarodnega združenja hidrogeologov in Mestno občino Velenje. Poleg predstavitev znanstvenoraziskovalnih rezultatov bo kongres v Velenju namenjen predvsem dialogu med raziskovalci in uporabniki naših storitev ter predstavitvam prenosa znanja v prakso in vpliva uporabe znanja o Zemljinem podpovršju na delovanje in trajnostni razvoj moderne družbe.

Člane Zveze društev gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije vabim k sodelovanju pri razpravi o predlogu ZGeos v okviru strokovnih združenj in na 5. slovenskem geološkem kongresu v Velenju. Zavedamo se, da bo le obširna in strokovno utemeljena razprava vodila do takšnega predloga zakona, ki bo sprejemljiv za vse, ki smo kakorkoli povezani z ukvarjanjem s slovenskim podpovršjem.

**dr. Miloš Bavec, univ. dipl. geol.
direktor Geološkega zavoda Slovenije**